

Ekološko snovanje v tekstilni industriji

Poglavje 07: Certificati trajnostnega razvoja v
tekstilni industriji.

Stefania Dal Corso stefania.dalcorso@centrocot.it

Chiara Salmoiraghi chiara.salmoiraghi@centrocot.it

7.1 Uvod.....	2
7.2 Opredelitev trajnosti.....	2
7.3 EKOLOŠKE OZNAKE UE.....	3
7.4 STANDARD 100 od OEKO-TEX®.....	4
7.5 ECO PASSPORT od OEKO-TEX®.....	6
7.6 Drugi certifikati.....	7
7.7 Vir.....	8

Cilj poglavja:

- Poznati pomembnejše certifikate v tekstilni industriji.
- Poznati skupne standarde.
- Poznati postopek vpeljave standarda v podjetje.

7.1 Uvod

V zadnjih nekaj letih se o konceptu TRAJNOSTI vse pogosteje razpravljalo v vseh poslovnih sektorjih. Ta koncept se uporablja za ozaveščanje o trajnostnem nakupu končnemu potrošniku, povprečnemu državljanu, ki ima malo ali ničesar sodelovanja s poslovnimi, prodajnimi in proizvodnimi strategijami.

Vzemimo na primer, kampanjo recikliranja, ki je namenjena plastenkam, kot 'zeleni produkt', saj so pridobljeni iz reciklirane plastike ali celo proizvedeni z določenim deležem bioloških materialov. Da ne omenjamo dejstva, da so nekatere plastenke za vodo proizvedene tako, da zmanjšajo vpliv na okolje (to je povezano z ukrepi socialne vzdržnosti). Vzemimo zamenjavo plastičnih vreč z biorazgradljivimi vrečkami. Skratka, v številnih vidikih vsakdanjega življenja je ta koncept vedno bolj prisoten in je pogosto povezan z okoljem.

7.2 Opredelitev trajnosti

Eden od prvih ciljev, ki jih iščejo podjetja, je trajnostno usmerjenost, vendar je za izpolnitev s tem povezanih zahtev najprej treba razumeti, kaj to pomeni. V različnih situacijah skozi čas se je poskušalo usmerjati podjetja pri določanju lastnih ciljev glede trajnosti. Spodaj so navedene nekatere najbolj znane definicije:

- "izboljšanje kakovosti človeškega življenja in ohranjanje ekosistemov." Skrb za poročilo o Zemlji, 1991, UNEP, IUCN, WWF
- "Trajnostni razvoj pomeni izboljšanje kakovosti življenja, ki ne presega vzdržnosti ekosistemov" - ONU, 1992
- "Razvoj, ki vsem članom skupnosti zagotavlja osnovne okoljske, socialne in gospodarske storitve, ne da bi ogrozil sposobnost preživetja naravnih, zgrajenih in socialnih sistemov, od katerih je odvisno zagotavljanje teh storitev" - Mednarodni svet za lokalne okoljske pobude, 1994
- "Skupnost je nevzdržna, če porabi vire hitreje, kot jih je mogoče obnoviti, proizvede več odpadkov, kot jih naravni sistemi lahko obdelujejo." - TRAJNOSTNI OKROGLI ROČNO SKUPNOST

Vse te navedbe pomagajo razjasniti idejo o trajnosti, ki je odvisna od konteksta, časa ter prostora. Splošno sprejeto dejstvo TRAJNOSTNEGA RAZVOJA je:

"Trajnostni razvoj je razvoj, ki ustreza potrebam sedanosti, ne da bi pri tem ogrozil prihodnje generacij za zadovoljevanje lastnih potreb" - Brundtlandovo poročilo (1987).

Temeljni koncept, ki ga uvajamo tukaj, je "RAZVOJ", ki poudarja, da ta tema ni statična, ampak nasprotno, je mišljena kot proces stalnega izboljšanja.

Izrazi "Trajnost / Trajnostni razvoj" so pogosto povezani z okoljskimi vidiki, vendar je ideja zastavljena mnogo širše.

Ko govorimo o trajnosti govorimo treh področjih:

- GOSPODARSKA trajnost, je zmožnost ustvarjanja dohodka in dela, tako da bi zadostili osnovnim potrebam ljudi.
- SOCIALNA trajnost je sposobnost zagotavljanja pogojev za dobro počutje ljudi (varnost, zdravje, izobraževanje), ki se enakomerno porazdelijo po razredih in spolu.
- OKOLJSKA trajnost je sposobnost proizvodnje ob spoštovanju varovanja okolja.

7.3 EKOLOŠKE OZNAKE UE

Slika 1: Ekološka oznaka

Znak EU za okolje je znak ekološke kakovosti Evropske unije, ki identificira proizvode in storitve, ki z življenjskim ciklom zmanjšujejo vpliv na okolje, hkrati pa ohranjajo visoke stopnje učinkovitosti.

Znak za okolje je bil uveden leta 1992 z Uredbo CEE 880/1992 in je trenutno urejen z uredbo CE 66/2010, ki je nato bila spremenjena z Uredbo EU 782/2013. V veljavi je v 28 državah Evropske unije in v državah, ki spadajo v Evropski gospodarski prostor - EGP (Norveška, Islandija, Lihtenštajn). Zlasti za tekstilne izdelke ureja Odločba Komisije 2017/1392 z dne 25. julija 2017 o spremembi Odločbe 2014/350 / EU o določitvi okoljskih meril za podelitev znaka EU za okolje tekstilu.

Znak EU za okolje je prostovoljna oznaka tipa I (kot je opredeljena v standardu ISO 14024)

- Temelji na znanstvenih merilih, povezanih s celotnim življenjskim ciklom izdelka (od pridobivanja surovin, proizvodnje, pakiranja in distribucije, uporabe in predelave ali odstranjevanja. Merila so povezana z različnimi okoljskimi vidiki, kot so energija, kemikalije in voda poraba in proizvodnja odpadkov (sistem z več merili).

- Merila vključujejo najnižje vrednosti ali mejne vrednosti;
- Spoštovanje meril preveri neodvisna tretja stran (Odbor za podeljevanje znaka za okolje in Ecoaudit)

Merila EU za podeljevanje znaka za okolje, ki jih na evropski ravni razvijajo številne zainteresirane strani, vključno z industrijskimi združenji, potrošniškimi organizacijami in skupinami za varstvo okolja, se nanašajo na vidike zdravja in varnosti potrošnikov ter kjer je možno še na glavne družbene in etične vidike proizvodnih procesov.

Znak EU za okolje je namenjen potrošnikom in zagotavlja, da imajo certificirani izdelki poleg visokih rezultatov nizek vpliv na okolje v celotnem življenjskem ciklu, ki ga potrdijo neodvisni organi (nacionalni pristojni organi), priznani na evropski ravni. Merila EU za podeljevanje znaka za okolje se občasno spreminjajo tako, da odražajo regulativni in tržni razvoj, pa tudi znanstveni in tehnološki napredek.

Proizvodi EU za okolje pomagajo zaščititi okolje z zmanjšanjem količine odpadkov in onesnaževanja, porabe energije in vode ter zmanjšanjem ali odpravljanjem uporabe nevarnih kemikalij, ki škodujejo zdravju in biotski raznovrstnosti živalskih in rastlinskih vrst.

7.4 STANDARD 100 od OEKO-TEX®

Slika 2: STANDARD 100 od OEKO-TEX®

Standard 100 Oeko-Tex® je najbolj znana prostovoljna okolju prijazna etiketa za tekstilne izdelke in dodatke na svetu. Ustanovljena leta 1992, kot prostovoljna pobuda tekstilne in oblačilne industrije v nemško govorečih državah (Švica, Avstrija in Nemčija), ki je ustanovila Mednarodno združenje za raziskovanje in testiranje na področju tekstilne ekologije (OEKO-TEX®), s sedežem v Zürichu. Združenje Oeko-Tex® danes združuje 16 neodvisnih tekstilnih organizacij in testnih inštitutov v Evropi in na Japonskem z več kot 40 predstavništvi na vseh glavnih področjih tekstilne proizvodnje po vsem svetu.

Razlog, zakaj je bil razvit STANDARD 100 s strani OEKO-TEX®: namen načrtovane laboratorijske analize je standardizirati mednarodne razlike pri ocenjevanju škodljivih snovi. S sistemom OEKO-TEX® je mogoče prepoznati potencialne vire škodljivih snovi v vsaki fazi predelovalne verige. Kadarkoli se obdeluje tekstilni izdelek ali se opravi kemična sprememba proizvoda, je potrebna analiza.

Za tekstilno in oblačilno industrijo katalog OEKO-TEX® ponuja enoten in znanstveno dokazan ocenjevalni standard za človekovo ekološko varnost tekstilnih izdelkov ob upoštevanju globalizirane in izredno razdrobljene narave tekstilne industrije.

Prisotnost etikete OEKO-TEX® zato potrošniku kaže, da so tekstilni izdelki certificirani in da imajo dodano vrednost zagotovila, da so bili analizirani z znanstvenimi metodami, da bi ocenili njihovo varnost za zdrave ljudi. Nalepka OEKO-TEX® zato ponuja pomembno orodje odločanja za nakup.

STANDARD 100 s strani OEKO-TEX® je po vsem svetu dosledno in neodvisno testiranje in certificiranje za surove, polizdelke in končne tekstilne izdelke na vseh ravneh obdelave, pa tudi za uporabljene dodatne materiale. Za tekstilno in oblačilno industrijo. Katalog OEKO-TEX® STANDARD 100 ponuja znanstveno dokazan standard ocenjevanja za človeško-ekološko varnost tekstilnih izdelkov, upoštevajoč globalizirano in zelo fragmentarno naravo tekstilne industrije.

Možno je potrditi: surove in končno prejo, tkanine in pletenine, dodatki, kot so gumbi, zadržge, šivanje niti ali etikete, gotovi izdelki različnih vrst (oblačila vseh vrst, gospodinjski tekstil, posteljno perilo, frotirni izdelki itd.).

Od leta 1992 je glavni cilj STANDARDA 100 s strani OEKO-TEX® razvoj testnih meril, mejnih vrednosti in testnih metod na znanstveni podlagi.

V referenčnem standardu, ki vključuje več kot 300 posameznih snovi, ki se štejejo za nevarne in jih vsako leto posodablja pristojni organ in se sklicuje na seznam omejenih snovi po STANDARDU 100 OEKO-TEX® in vključuje:

- Številne škodljive kemikalije, tudi če še niso regulirane.
- Omejitve Priloge XVII, kot so barvila Azo, kadmij, nikelj, svinec,
- Omejitve Priloge XIV Evropske uredbe o kemikalijah REACH in na seznamu kandidatke ECHA za SVHC, kolikor jih ocenjujejo strokovne skupine združenja OEKO-TEX®, ki so pomembne za tkanine, tekstil, oblačila ali dodatke. Razprave in razvoj dogodkov, ki se štejejo za pomembne, se čim hitreje in učinkoviteje upoštevajo s posodobitvami standarda STANDARD 100 z zahtevami OEKO-TEX®.
- Zahteve iz Zakona o izboljšanju varnosti potrošniških izdelkov ZDA (CPSIA) glede svinca.
- Številni razredi snovi, pomembni tudi za okolje, kot so perfluorirane organske spojine (PFC), ki se uporabljajo pri obdelavi s hidro in oljnim repelentom.

Z desetletnimi izkušnjami STANDARD 100 OEKO-TEX® prispeva k zagotavljanju visoke in učinkovite varnosti izdelkov s stališča potrošnikov. Testna merila in mejne vrednosti v mnogih primerih daleč presegajo veljavne nacionalne in mednarodne standarde. Pregledi proizvodov in redne revizije podjetij prav tako zagotavljajo, da ima industrija globalno trajnostno zavest o odgovorni uporabi kemikalij.

Za uresničevanje tega načela so bili opredeljeni 4 razredi izdelkov, ki se razlikujejo po naslednjem:

- Razred I: Izdelki za dojenčke in majhne otroke do 3. leta starosti (spodnje perilo, oblačila, posteljnina, frotirji itd.);
- Razred II: Izdelki, ki se nosijo blizu kože (spodnje perilo, posteljno perilo, majice, nogavice itd.);
- Razred III: Izdelki, ki niso posredno v stiku s kožo (jakne, plašči itd.);
- Razred IV: Dekorativni materiali (zavese, prti, prevleke itd.).

Predpogoj za certificiranje izdelkov v skladu s standardom OEKO-TEX® Standard 100 je, da vsi deli izdelka ustrezajo zahtevanim merilom. Poleg zunanjega tkanina so npr. Tudi sukanci za šivanje, polnila, tiskovine itd., kot tudi dodatki, ki niso tekstilni, kot so gumbi, zadrge, zakovice itd. To je definirano kot modularni sistem.

7.5 ECO PASSPORT od OEKO-TEX®

Slika 3: ECO PASSPORT od OEKO-TEX®

Če govorimo o tekstilni industriji, se sklicujemo na tri glavne vidike: kemični izdelek, proces in zaključen predmet. Jasno je, da je v proizvodnem procesu, kot je barvanje, namen ustvariti barvno tkanino. Vhodni elementi so nujno kemični proizvodi, kot so barve, pigmenti in pomožne snovi. Zato je razumljivo, kako kemijski nadzor temelji na trajnostnem okolju prijaznem tekstilnem procesu z vidika okolja in zdravja ljudi.

ECO PASSPORT z OEKO-TEX® je neodvisno in prostovoljno certificiranje za kemikalije, ki se uporabljajo v tekstilnem sektorju, s ciljem dokazati, da se te kemikalije lahko uporabljajo v trajnostni tekstilni proizvodnji.

Sestavljen je v treh poglavitnih faz:

Faza 1: Prvič se izvede pregled izdelkov, ki jih vsebuje zmes, in se preveri, da nobeden od teh ni na seznamu prepovedanih snovi.

Faza 2: Drugič, opravljajo se laboratorijski preskusi, ki preverjajo prisotnost ali odsotnost onesnaževal, značilnih za referenčni sektor. Na ta način bo mogoče oceniti dejansko vsebino teh snovi in jih povezati z njihovo možno prisotnostjo v tekstilnem izdelku.

3. faza: revizija podjetja na kraju samem, da bi ocenili sistem ravnanja z okoljem, dokumentacijo o ravnanju z odpadno vodo, ravnanjem z odpadki ter upravljanjem zdravja in varnosti pri delu. Ta nadzor je prilagojen, da se zagotovi, da izdelek ni ogrožen le z nevarnimi snovmi, ampak je tudi pripravljen v trajnostni obrat z vidika okolja in varnosti.

Produkti, ki izpolnjujejo zahteve, zaslužijo ECO PASSPORT s certifikatom OEKO-TEX® in bodo vpisani v nakupovalni vodnik OEKO-TEX®, ki je OEKO-TEX® osrednja izvorna platforma certificiranih izdelkov in materialov. Ti izdelki bodo vključeni tudi v platformo ZDHC Chemical Gateway.

Certifikat ECO PASSPORT je povezan s specifičnim obsegom in veljavnostjo certifikata. Vsako potrdilo ima edinstveno identifikacijsko številko in velja eno leto.

Uporabniki certificiranega ECO PASSPORT-a s strani OEKO-TEX® ne bodo uvajali škodljivih snovi za ljudi in okolje v proizvodnem procesu.

7.6 Drugi certifikati

Obseg certifikatov o trajnosti v tekstilnem sektorju v dodatkih k zgoraj navedenim potrdilom je širok. Med njimi je najpogosteje uporabljen Global Organic Textile Standard GOTS:

Slika 4: Oznaka GOTS

GOTS je priznan, kot najpomembnejši standard za trajnostno proizvodnjo oblačil in tekstila iz naravnih vlaken iz ekološkega kmetijstva, kot so organski bombaž ali organska volna. Lahko se certificirajo po GOTS: tekstilni izdelki, kemični izdelki za tekstilno industrijo in proizvodne dejavnosti.

Globalni organski tekstilni standard so razvili vodilne mednarodne organizacije v ekološkem kmetijstvu, da bi potrošniku zagotovili, da se organski tekstil proizvaja v skladu s strogimi okoljskimi in socialnimi merili, ki se uporabljajo na vseh ravneh proizvodnje, od zbiranja na področju naravnih vlaken do nadaljnjih proizvodnih faz do oznake končnega izdelka. GOTS, ki se odziva na močno povpraševanje po skupnih proizvodnih merilih s strani industrije in distribucijo tekstilnih in oblačilnih izdelkov, je pridobila široko mednarodno priznanje, ki omogoča tistim, ki proizvajajo in prodajajo organske tekstilne izdelke, da imajo na voljo certifikat, sprejet na vseh glavnih trgih.

7.7 Vir

Če se želite osredotočiti na teme, obravnavane v tej enoti, vam predlagamo, da preberete naslednje vire:

<http://ec.europa.eu/ecat/category/en/14/textile-products>

https://www.oeko-tex.com/it/business/business_home/business_home.xhtml

<http://www.global-standard.org/>

